

Zaaknummer : 00604162
Ons Kenmerk : ODH120889
Datum : 15-02-2022

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 11 januari 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het slopen van de huidige bebouwing en het bouwen van woningen op het voormalig industrieterrein aan de Rivierdijk 760 e.o. te Hardinxveld-Giessendam en is aangevraagd namens Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vijf jaar vanaf ontheffingverlening.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan de Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V.;
- II. de voorschriften 1 tot en met 18 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 13 oktober 2021, 22 december 2021, 4 januari 2022, 17 januari 2022 en 19 januari 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is voor een periode van vijf jaar vanaf de bekendmaking van dit besluit.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden ;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan vleermuizen - In het kader van de Wet natuurbescherming' van 22 december 2020 en de aanvullende informatie van 13 oktober en 22 december 2021, 17 januari 2022 en 19 januari 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het 'Activiteitenplan vleermuizen- In het kader van de Wet natuurbescherming' van 22 december 2020 en de aanvullende stukken van 13 oktober 2021, 22 december 2021, 17 januari 2022 en 19 januari 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na bekendmaking van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober onder begeleiding van de deskundige (vs. 4). Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is hierbij niet toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps en het aanlichten van bebouwing gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen vijf dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en door de deskundige te worden opgenomen in het logboek (vs. 3). Vervolgens dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied door de deskundige mag worden vrijgegeven voor het aanvangen van de werkzaamheden. .
- 10 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 11 Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige (vs. 4). Na inachtneming van een gewenningsperiode waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn geweest, mag een tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten. Voor de tijdelijke vleermuiskasten van de gewone dwergvleermuis dient een gewenningsperiode van minimaal drie maanden te worden aangehouden voor de zomerverblijfplaatsen, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen én minimaal zes maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen voor de paarverblijfplaatsen. De gewenningsperiode voor de gewone grootoorvleermuis betreft één maand in de periode 15 april tot en met 15 oktober.

- 12 Ten behoeve van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, dienen minimaal 35 permanente vleermuiskasten te worden gerealiseerd. Uiterlijk twee maanden voor het treffen van deze permanente voorzieningen dient een concreet plan van aanpak, waaruit onder andere de locatie, oriëntatie en hoogte van plaatsing van de permanente voorzieningen blijkt, ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1). De plaatsing dient verder te voldoen aan de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis en het Kennisdocument Gewone Grootoorvleermuis (BIJ12, 2017).

Specifieke voorschriften vliegroute

- 13 De huidige vliegroute mag pas worden verwijderd nádat de tijdelijke vliegroute minimaal één maand functioneel is, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen.
- 14 De functionaliteit van de tijdelijke vliegroute dient gedurende de periode waarvoor deze ingezet wordt functioneel te zijn. Omdat de schermen die ingezet worden voor de tijdelijke vliegroute windgevoelig zijn, dient de functionaliteit regelmatig gecontroleerd te worden en in ieder geval na storm (een windkracht van > 8 Bft) of indien code geel of hoger wordt afgegeven voor windstoten van meer dan 75 kilometer per uur door het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut. Van deze controles dient verslag te worden gedaan in het logboek (vs. 3).
- 15 De tijdelijke vliegroute dient functioneel te blijven gedurende minimaal één volledig jaar nadat de permanente vliegroute is gerealiseerd. Deze periode van één jaar start wanneer de bomen in de permanente vliegroute minimaal aan de volgende voorwaarden voldoen: stamomtrek van 20-25 centimeter, hoogte van 5 meter en een kroonbreedte van 2,5 meter. De deskundige dient in het logboek verslag te doen van het moment dat aan deze voorwaarden is voldaan en deze periode van één jaar gaat lopen. Het verwijderen van de tijdelijke vliegroute mag na dit jaar plaatsvinden, buiten de actieve periode van vleermuizen, dit is in de periode van 1 november tot 1 april.
- 16 Voor de straatverlichting in het plangebied in de permanente situatie dient vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden. Onder vleermuisvriendelijke verlichting valt verlichting van lichtkleuren waar vleermuizen geen last van hebben en van armaturen die naar beneden zijn gericht .
- 17 Indien één van de bomen in de permanente vliegroute niet meer aan de gewenste kwaliteit voldoet om te functioneren als onderdeel van de vliegroute in het plangebied, dient deze boom binnen één week te worden vervangen door een gezonde boom van dezelfde of het vergelijkbare soort dat in de vliegroute wordt gebruikt. De nieuwe boom dient een minimale stamomtrek van 20-25 centimeter, hoogte van 5 meter en een kroonbreedte van 2,5 meter te bevatten.
- 18 De effectiviteit van de tijdelijke en de permanente vliegroute dient gemonitord te worden door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. De monitoring van de tijdelijke vliegroute dient plaats te vinden in het tweede jaar dat de tijdelijke vliegroute functioneel is. Indien blijkt dat deze niet functioneel is dient deze, na aanvullende maatregelen, het opvolgende jaar nogmaals gemonitord te worden. De monitoring van de permanente vliegroute dient tevens plaats te vinden in het tweede jaar dat deze functioneel is. Indien blijkt dat de permanente vliegroute niet functioneel is dient deze, na aanvullende maatregelen, het opvolgende jaar nogmaals gemonitord te worden. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het onderzoek naar vliegroutes in het Vleermuisprotocol 2021. Op deze monitoring zijn de volgende randvoorwaarden van toepassing:

- a de resultaten van de monitoring dienen jaarlijks voor 1 januari van het opvolgend jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie vs. 1);
- b de resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, waarin in ieder geval dient te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de vliegroute en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen, mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen;
- c indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen er aanvullende maatregelen worden opgelegd.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 11 januari 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het slopen van de huidige bebouwing en het bouwen van woningen op een voormalig industrieterrein ter hoogte aan de Rivierdijk 760 e.o. te Hardinxveld-Giessendam en is aangevraagd namens Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vijf jaar vanaf ontheffingverlening.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- IJzergieterij- stedenbouwkundig programma van eisen, Spacevalue B.V., Gebroeders Blokland en De Zwarte Hond, 14 mei 2019;
- Quicksan flora en fauna in het kader van sloopwerkzaamheden in het gebied 'IJzergieterij' in Hardinxveld-Giessendam, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, rapportkenmerk: W1193/P16-132, oktober 2016;
- Vleermuisonderzoek project "IJzergieterij", Hardinxveld-Giessendam - concept, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, rapportkenmerk: P16-128/W1396, November 2017;
- Quicksan flora en fauna In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20200817v02, 2 september 2020;
- Rapport Naderonderzoek IJzergieterij Hardinxveld-Giessendam, Kingfisher Natuurprojecten, 8 oktober 2020;
- Verslag controle mogelijk winterverblijf vleermuizen IJzergieterij, Kingfisher Natuurprojecten, 13 december 2020;
- Activiteitenplan vleermuizen - In het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20201112v01, 22 december 2020;
- Visie buitenruimte -IJZERGIETERIJ Hardinxveld-Giessendam, Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten B.V., 29 oktober 2020;
- *Tekening*, Opzet bouwplaats inrichting t.b.v. ABK 18-10-2019 GvP0026.20 – IJzergieterij.

Op 13 oktober 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming, Ecoresult B.V., kenmerk: NER20211012v01, 13 oktober 2021;
- Vleermuisonderzoek project "IJzergieterij" Hardinxveld-Giessendam, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, rapportkenmerk: P16-128/W1396, oktober 2021.

Op 22 december 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- *Email-bericht*, FW: IJzergieterij (zaaknummer 00604162), Ecoresult B.V., 22 december 2021;
- 14 foto's van de geplaatste vleermuiskasten, Ecoresult B.V.;
- *Afbeelding*, Definitieve kastlocaties, Ecoresult B.V.;
- Visie buitenruimte - DE IJZERGIETERIJ Hardinxveld-Giessendam, Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten B.V., 3 december 2021;
- Beplantingsplan deel 1, Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten B.V., 29 september 2021;
- Beplantingsplan deel 2, Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten B.V., 20 september 2021.

Op 4 januari 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- *Email-bericht*, IJzergieterij. Asbestinventarisatie en Planning, Ecoresult B.V., 4 januari 2022;
- Rapportage Asbestinventarisatie conform Procescertificaat Asbestinventarisatie- Een deel van de voormalig ijzergieterij aan de Rivierdijk 760-828 te Hardinxveld-Giessendam, SAM advies B.V., Projectnummer: 202101157, 1 juni 2021.
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 827 te Hardinxveld-Giessendam, 23 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 824 te Hardinxveld-Giessendam, 25 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 812 te Hardinxveld-Giessendam, 25 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 828 te Hardinxveld-Giessendam, 25 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 826 te Hardinxveld-Giessendam, 26 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 805A te Hardinxveld-Giessendam, 29 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 823A te Hardinxveld-Giessendam, 29 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 814 te Hardinxveld-Giessendam, 29 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 806 te Hardinxveld-Giessendam, 30 april 2019;
- Asbestinventarisatierapport, RPA-advies, adres projectlocatie: Rivierdijk 760 te Hardinxveld-Giessendam, 30 april 2019.

Op 17 januari 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- *Email-bericht*, RE: Verzoek om aanvullende informatie betreft ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming industrieterrein t.h.v. de Rivierdijk te Hardinxveld-Giessendam (zaaknummer 604162), Ecoresult B.V., 17 januari 2022;
- *Afbeelding*, Bomen langs de dijk;
- *Afbeelding*, Bomen langs de dijk 2.

Op 19 januari 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- *Email-bericht*, RE: Verzoek om aanvullende informatie betreft ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming industrieterrein t.h.v. de Rivierdijk te Hardinxveld-Giessendam (zaaknummer 604162), Ecoresult B.V., 19 januari 2022;
- Beplantingsplan deel 2A, Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten B.V., 20 september 2021 met wijzigingen van 18 januari 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 9 september 2021 verzocht om aanvullende gegevens. Deze aanvullende gegevens zijn op 13 oktober 2021, 22 december 2021, 4 januari 2022, 17 januari 2022 en 19 januari 2022 ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 20 januari 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levend diersoorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De gewone grootoorvleermuis is tevens opgenomen in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Gebroeders Blokland Ontwikkeling en Bouw B.V. is voornemens om de aanwezige gebouwen op het voormalige industrieterrein ter hoogte van de Rivierdijk te slopen. Vervolgens wordt in het gebied nieuwbouw gerealiseerd, in de vorm appartementen en gezinswoningen met een totaal van 150 woningen. Binnen het gebied vallen de volgende adressen: Rivierdijk 760, 805A, 806, 812, 814, 823, 823A, 824, 827 en 828. Daarnaast bevinden er zich nog overige panden zonder adres in het plangebied. Het plangebied staat weergegeven in het Activiteitenplan.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- de sloop van de huidige bebouwing;
- het bouwrijp maken van het plangebied;
- het realiseren van nieuwbouw;
- het inrichten van de openbare ruimte.

De sanering van het plangebied en de sloop van de bebouwing waar geen verblijfplaatsen aanwezig zijn staat zo snel mogelijk na ontheffingverlening gepland. De sloop van de panden met verblijfplaatsen van vleermuizen staan gepland vanaf april 2022, na het ongeschikt maken. De nieuwbouw start hierop volgend. De oplevering zal gefaseerd plaatsvinden vanaf december 2023. De nieuwbouwwerkzaamheden duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2024. In verband met mogelijke uitloop van de werkzaamheden is voor een periode van vijf jaar ontheffing aangevraagd.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2017 en in 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek in 2020 was met name gericht op het onderzoeken van een woning binnen het plangebied, die tijdens het onderzoek in 2017 niet meegenomen was in de beoordeling. Hoewel het eerste onderzoek in 2017 is uitgevoerd, geldt dat het plangebied sindsdien niet is veranderd in inrichting en gebruik. Daarnaast is tijdens het onderzoek in 2020 ook de activiteit van vleermuizen in het plangebied waargenomen, deze was niet verhoogd ten opzichte van 2017. Tijdens het najaarsonderzoek van 2020 is tevens rondgelopen in het gehele gebied, waarmee paarverblijfplaatsen in kaart zijn gebracht. Tijdens dit onderzoek zijn geen paarverblijfplaatsen in het plangebied waargenomen. Gelet hierop is het niet aannemelijk dat er nieuwe verblijfplaatsen of verblijfplaatsen met een andere functie in het plangebied zijn bijgekomen. Met de hiervoor genoemde onderzoeksinspanning is in deze specifieke situatie voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In een gebouw te midden van het plangebied, Rivierdijk 827, zijn drie zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Vermoedelijk bevinden deze zich onder de dakpannen. Daarnaast is er één paarverblijfplaats aangetroffen in het pand aan de Rivierdijk 760. Deze paarverblijfplaats is tijdens het onderzoek van 2020 niet waargenomen. Mogelijk is deze verblijfplaats niet meer in gebruik. Deze woning is ernstig vervallen, de verdieping is losgeraakt en naar beneden gekomen, mogelijk is de verblijfplaats door het verval van deze woning ook niet meer geschikt. Deze verblijfplaats wordt echter toch meegenomen in deze ontheffingsaanvraag. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. De gebouwen waarin de vier verblijfplaatsen zich bevinden worden gesloopt, waardoor deze verblijfplaatsen verloren zullen gaan en vleermuizen opzettelijk worden verstoord. Ten zuiden van het plangebied is verder een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze bestaat uit een enkele bomerrij. Als gevolg van de kap van deze bomerrij bestaat de aanmerkelijke kans dat de nabijgelegen verblijfplaatsen hun functionaliteit zullen verliezen. Gezien het voorgaande worden bij de uitvoering van de werkzaamheden, de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het pand aan de noordwestzijde van het plangebied is één gewone grootoorvleermuis invliegend waargenomen. De functie van de verblijfplaats is niet exact bekend. Maar gelet op het feit dat deze op 14 juli is waargenomen gaat het waarschijnlijk om een zomerverblijfplaats. Van zomerverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan vleermuizen - In het kader van de Wet natuurbescherming' van 22 december 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 13 oktober 2021, 22 december 2021, 17 januari 2021 en 19 januari 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, het kappen van de bomen buiten de actieve periode van vleermuizen en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Staat van instandhouding

Tijdelijke maatregelen gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan drie zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis met mogelijke winterfunctie verloren. In de periode oktober 2021 tot en met december 2021 zijn zestien kasten van het type VK PL 01 van Vivara pro aan bebouwing in de omgeving opgehangen. In de nabije omgeving van het plangebied, maar ook in de rest van de gemeente zijn daarnaast voldoende locaties aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Het gaat hier om woningen met bakstenen gevels met luchtsponw en open stootvoegen en pannendaken. Hiermee worden er gedurende de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Maatregelen vliegroute gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaat een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis verloren. Vanuit het Waterschap Rivierenland is aangegeven dat er geen bomen meer op de dijk geplant mogen worden, zodoende dient de vliegroute omgeleid te worden. Voor de tijdelijke vliegroute wordt gebruik gemaakt van verplaatsbare betonplaten met een scherm van doek hierop gemonteerd. Deze schermen worden ten minste twee meter hoog, en komen daarbij op palen van ten minste 1,5 meter hoogte. Het scherm wordt gemaakt van stuifzanddoek of gaaswerk met een minimale gaaswijdte van 1,5 centimeter. In voorschrift 13 is opgenomen dat de tijdelijke vliegroute minimaal één maand, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober, functioneel dient te zijn voordat het verwijderen van de originele vliegroute plaats mag vinden. De functionaliteit van de vliegroute dient gedurende de tijd waarvoor deze ingezet wordt functioneel te zijn. Omdat schermen windgevoelig zijn dient de functionaliteit regelmatig gecontroleerd te worden en zeker na storm of hevige windstoten, dit is opgenomen in voorschrift 14.

In de permanente situatie wordt een alternatieve vliegroute voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Dit wordt gedaan door het realiseren van een bomenrij aan de noordzijde van de drie appartementencomplexen. Overeenkomend met de huidige vliegroute bestaat de permanente vliegroute uit een enkele bomenrij en deze bomenrij zal wat betreft hoogte, dichtheid en structuur zoveel mogelijk de originele vliegroute benaderen. De afstand tussen de bomen bedraagt maximaal zeven meter. De bomen hebben een diametermaat/stamomtrek van 20-25 centimeter en deze bomen zijn minimaal vijf meter hoog bij plaatsing. De bomen zorgen gedeeltelijk voor afscherming van lichtverstoring van de appartementen. Daarnaast zal vleermuisvriendelijke straatverlichting, straatverlichting van lichtkleuren waar vleermuizen geen last van hebben en van armaturen die naar beneden zijn gericht, toegepast worden. Dit is opgenomen in voorschrift 16.

De permanente vliegroute dient te allen tijde functioneel te blijven. Indien bomen uit de vliegroute niet meer aan de gewenste kwaliteit voldoen, dient deze binnen één week vervangen te worden door een gezonde soortgelijke boom. De boom dient een diametermaat of stamomtrek van 20-25 centimeter, een minimale hoogte van vijf meter en kroonbreedte van 2,5 meter te bevatten. Het voorgaande is opgenomen in voorschrift 17.

Om te borgen dat de tijdelijk en de permanente vliegroute functioneel zijn, achten wij het redelijk om monitoring van de effectiviteit van de vliegroute op te leggen. De monitoring van de tijdelijke vliegroute dient plaats te vinden in het tweede jaar dat de tijdelijke vliegroute functioneel is. Indien blijkt dat deze niet functioneel is dient deze, na aanvullende maatregelen, het opvolgende jaar aanvullend gemonitord te worden. De monitoring van de permanente vliegroute dient tevens plaats te vinden in het tweede jaar dat deze functioneel is. Indien blijkt dat de permanente vliegroute niet functioneel is dient deze, na aanvullende maatregelen, het opvolgende jaar aanvullend gemonitord te worden. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het onderzoek naar vliegroutes in het Vleermuisprotocol 2021. De resultaten van de monitoring dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hierin dient in ieder geval te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de vliegroute en indien nodig een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen. Daarnaast kunnen, indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen er aanvullende maatregelen worden opgelegd. Dit is opgenomen in voorschrift 18.

Tijdelijke maatregelen gewone grootoorvleermuis

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaat de aangetroffen verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis verloren. In januari 2020 zijn vier kasten van het type VK WS 08 van Vivara Pro opgehangen aan het gebouw direct ten noorden van het plangebied, gelegen aan de Rivierdijk 827. In de periode oktober 2021 tot en met december 2021 zijn tevens vier kasten van het type ANS-5 van Veldshop aan bomen ten zuidwesten van het plangebied opgehangen. De gewone grootoorvleermuis gebruikt een netwerk van meerdere, vlak bij elkaar gelegen verblijfplaatsen die veelal binnen een straal van enkele kilometers zijn gelegen. Ze wisselen vaak tussen verschillende verblijfplaatsen met dezelfde functie. Gelet op het feit dat de verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis slechts tijdens één inventarisatie is waargenomen, is het aannemelijk dat er in de omgeving alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn. In de nabije omgeving van het plangebied, maar ook in de rest van de gemeente zijn voldoende locaties aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis. Het gaat hier om woningen met gevelbetimmeringen, daklijsten en pannendaken. Hiermee zijn er gedurende de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig voor de gewone grootoorvleermuis.

Overige maatregelen gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

Om te compenseren voor het aantal verblijfplaatsen dat verloren gaat van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis worden in de permanente situatie twintig inbouwkasten van het type VMPM3 van Unitura gerealiseerd in de schoorstenen en in de gevels van de drie zuidelijke appartementencomplexen. Dit type vleermuiskast bestaat uit drie compartimenten. Daarnaast worden er nog 22 tot 30 kasten ingebouwd in de kopgevels van de woningen. Hiervan zal een deel voor vleermuizen geschikt zijn en een deel voor gierzwaluwen. In voorschrift 12 is opgenomen dat hiervan minimaal vijftien kasten voor vleermuizen gerealiseerd moeten worden. In totaal worden zodoende minimaal 35 vleermuiskasten gerealiseerd. Een concreet plan van aanpak voor de permanente voorzieningen dient uiterlijk twee maanden voorafgaand aan de realisering ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De genoemde maatregelen moeten qua plaatsing voldoen aan de eisen gesteld in de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Gewone Grootoorvleermuis (BIJ12, 2017). Het voorgaande is opgenomen in voorschrift 12. Hiermee worden er na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

In de periode 15 april tot en met 15 oktober 2021 worden de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. De weersomstandigheden dienen vijf dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. De verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden ongeschikt gemaakt door het plaatsen van exclusion flaps. Omdat de exacte locatie van de verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis onbekend is wordt dit pand aangelicht met felle lampen.

Het ongeschikt maken dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van deze twee vleermuissoorten, voordat de werkzaamheden mogen aanvangen dient deze deskundige te controleren of de bebouwing vrij is van vleermuizen. Met deze methodes wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. Dit hebben wij geborgd in de voorschriften.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland en komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Hardinxveld-Giessendam. De gewone grootoorvleermuis is zeldzamer in de omgeving Hardinxveld-Giessendam. Op grotere schaal wordt de gewone grootoorvleermuis regelmatig waargenomen in de streek Alblasserwaard. In de provincie Zuid-Holland worden de meeste gewone grootoorvleermuizen waargenomen tijdens wintertellingen. Uit de algemene resultaten van deze wintertellingen blijkt dat de populatie relatief stabiel is. Door de voorgenoemde maatregelen, waarbij er wordt voorzien in een ruim aanbod van alternatieve verblijfplaatsen is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden van dit project niet zullen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Volksgezondheid en openbare veiligheid

De bebouwing in het plangebied verkeert in zeer vervallen staat. Hoewel het plangebied is afgezet, vindt er vaak illegale betreding en vandalisme plaats. Hierbij heeft meerdere keren brandstichting plaatsgevonden. Bij de aanvraag zijn asbestinventarisatierapporten gevoegd. In verschillende panden is asbesthoudend materiaal aangetroffen, waaronder asbest van risicoklasse 2a (hoog risico). Het risico dat brandstichting opnieuw plaatsvindt is reëel. Indien bij brand asbestvezels vrijkomen in de lucht, levert dit een gezondheidsrisico op voor omwonenden. Daarnaast zijn vele gebouwen in het plangebied in slechte staat en bestaat er kans op verval en instorting. Zo is van het pand aan de Rivierdijk 760 de verdieping reeds naar beneden gekomen. Dit is het pand waarin de verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis is aangetroffen. Ook uit de foto's opgenomen in de asbestinventarisatierapporten is duidelijk de slechte staat van de bebouwing op te maken. Hoewel het plangebied is afgezet, is betreding en vandalisme lastig te voorkomen. Door de beoogde werkzaamheden uit te voeren, wordt dit actuele openbare veiligheids- en gezondheidsrisico weggenomen.

Dwingende redenen van groot openbaar belang

In de gemeentelijke structuurvisie, die vooruitkijkt tot 2030, wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie omschreven die integrale keuzes bevat voor de hoofdlijnen van beleid voor de gemeente voor deze periode². Uit de visie blijkt dat er op de woningmarkt van Hardinxveld-Giessendam sprake is van een beperkte doorstroming. Om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen, zet de gemeente waar mogelijk en gewenst in op herstructurering van bestaande wijken. De gemeente heeft daarnaast drie grote uitbreidingslocaties voor woningbouw voor de komende 10-20 jaar gepland. Naast de grote uitbreidingslocaties komen er met regelmaat kleinere inbreidingslocaties vrij, bijvoorbeeld door het uitplaatsen van hinderlijke bedrijvigheid. Het plangebied aan de Rivierdijk is zo'n inbreidingslocatie.

Uit de Regionale woonvisie de WOONVISIE 2017 – 2031 van Drechtsteden blijkt dat het huidige woningaanbod binnen de Drechtsteden eenzijdig is en zich kenmerkt door een grote hoeveelheid aan middelmaat woningen³. Met name veel hoogopgeleiden en jongeren verlaten de regio door het ontbreken van voldoende aantrekkelijke en passende woningen. In de woonvisie wordt aangegeven dat wordt ingezet op groei in het duurdere segment om een meer evenwichtig samengestelde bevolking te realiseren. Met de ontwikkeling van de IJzergieterij worden 150 woningen gebouwd en wordt ingespeeld op de regionale groeiopgave en op de behoefte naar dit type woningen. Hieruit volgt dat de realisatie van het project, waarmee wordt bijgedragen aan het voorzien in dringende woonbehoefte, kan worden beschouwd als een dwingende reden van groot openbaar belang.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden. Voor het gebied de IJzergieterij, dat een voormalige bedrijfslocatie is, bestaat al langere tijd het voornemen om de locatie te transformeren tot een woongebied. Dit project is de uitvoering daarvan. De aanwezige bestaande, verouderde bebouwing welke niet meer aan de huidige eisen van gezondheid en veiligheid voldoet wordt gesloopt om op de locatie woningbouw te kunnen realiseren. Het is niet mogelijk om de bebouwing op het voormalige bedrijventerrein via renovatie om te vormen naar woningen. De bouwstijl van de bebouwing is hier niet geschikt voor en daarnaast verkeerd de bebouwing in zeer slechte staat. Ook zou bij renovatie niet het beoogde doel van 150 woningen gerealiseerd kunnen worden. Wat betreft renovatie geldt verder dat de aangetroffen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis hierbij tevens verloren zouden gaan, gelet op de ingrijpende werkzaamheden die daarvoor nodig zijn. Het gebouw waarin de verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis is aangetroffen, is al gedeeltelijk ingestort. Wanneer geen werkzaamheden worden uitgevoerd zal de bebouwing steeds verder in verval raken met nadelige gevolgen voor de aanwezige verblijfplaatsen. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de vleermuizen te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden zoveel mogelijk te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

² https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0523.SV2015VISIEHGG2030-VG01/d_NL.IMRO.0523.SV2015VISIEHGG2030-VG01.html#_5.4_Wonen

³ https://www.papendrecht.nl/Inwoners/Overzicht_Inwoners/Ruimtelijke_ontwikkeling/mediatheek_RO/Woonvisie_Drechtsteden_2017_2031_00604162-00021115

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Hardinxveld-Giessendam bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.